

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Појединачни број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администратору „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а коме је наручије г. Вељко Рамадановић, к. и. агент у Котор.
Допис се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администратору и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим надриједногласа цигане од ријеч, наплаћује се по закуну о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог нашег Министра Војног, Председника нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се командир у пензији Милош Радовић поново поврати на сталну службу у војсци.

Наш Министар Војни, Председник нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. маја 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-аудант, бригадир, сердар
Јанко Вунотић с. р.

5%-ни од пореза ослобођени амортизациони зајам Краљевине Црне Горе из године 1911.

При трећем вучењу обавезница 5%-ног од пореза ослобођеног зајма из године 1911., које је извршено 2. јуна 1913. г., по новом календару код Ђ. кр. привилегованог општег аустро-угарског „Boden-Credit Anstalt“ у Бечу, извучени су ови бројеви:

По круна 2000 — = перпера 2000 — бројеви 187, 638, 907;
„ „ 1000 — = „ 1000 — „ 22, 250;
„ „ 2000 — = „ 2000 — „ 74, 405, 527.

Исплата извучених обавезница почиње од 1. јула 1913. по новоме, према избору сопственика: или у Бечу у крунама код Ђ. к. привилегованог општег аустро-угарског „Boden-Credit Anstalt“ или на Цетињу у перперама на Гл. Државној Благајни. Интерес на горње обавезнице престаје тећи са 1 јулом 1913. по новоме. Према томе ће износи купона, који послије овога рока доспијевају, а при исплати фале, бити одбијени од главнице.

Број 3767. Из Главног Државног Рачуноводства, 31. маја 1913. год., Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вјести

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Нашљедник и Књагиња Нашљедница отпутовали су, праћени свитом, у сриједу послије подне у иностранство.

— Поводом имендана Његовог Величанства Краља Грчке Константина, Г. Министар Иностранних Дјела Петар Пламенац био је на честитању код овдашњег грчког посланика г. Евгенијадеса, којем је, у име Краљевске Владе, као и у име своје, изјавио најтоплије жеље за дуги вијек и срећну владавину Краља Грчке и напредак његовога народа.

Србија и Бугарска

(Телеграфски извјештаји Б. Пресбира)
Рад на споразуму

Биоград, 26. маја. — Цјелокупна штампа показује и данас велику нервозност, не изузев ни владину „Самоуправу“. „Пијемонт“, које је био синоћ забрањен због позивања војске да сама крене напријед, данас опет позива владу да поштује вољу оних који су вољни допринијети жртве и прогласити анексију. „Политика“ саопштава преко цијеле прве стране опширан разговор сарадника са српским престолонашљедником у Скопљу. Престолонашљед-

ник је изјавио: Србија је одлучно ријешена бранити своја права. Наша војска је показала да је одлична и она је у прошлом рату морала побједити. Што се тиче спора с Бугарском чини ми се уопште чудновато да се прави тако комплицирано питање. Својим диверзијама пријера и послије рата, Бугарска је сасвијем поништила уговор, од кога је остало само да треба заједнички ратовати са Турском. Да смо се ослањали на Бугарску помоћ, Бог зна шта би било на Куманову и Битољу, а да смо се држали уговора не би Бугари добили Тракију. Садањи захтјеви бугарски у Македонији више су него несавезничка незахвалност. Ми смо вишим жртвама отели те земље од Турака, који су их прије вјекова од нас а не од Бугара отели. И те нам земље може одузети само онај који би на тим истим положајима потамнио славу нашег оружја. Најважније је то што је Србија преко своје владе дефинитивно одредила своје становиште да су окупирана територија због вардарске линије и граничења с Грчком животна наша питања. Србија је дала пошљедњу ријеч и да је хтјела тражила би пуно више и окупирала више. Бугарска има да се просто изјасни прима ли или не наше становиште. Увјерен сам да ће озбиљни фактори Европе увидјети праведност српске ствари. Разумијем добро нестрпљивост Европе, али ми нијесмо криви и да је било до нас могао би се мир закључити још 1912. године. Оно што тражи Бугарска природна је препоћ на Балкану, а не преко потребна равнотежа и толико жељећи мир и културни развјатак балканских држава и народа. Мирно ријешење омогући ће Бугарска ако повуче своје претјеране претензије на штегу наших животних питања. Рјешење треба одмах доносити, јер какво било одлагање, беспредметно је, пошто средњих путева нема.

Из Софије стижу разнолике информације са више страна, а натуцају о томе и неке руске новине као „Голос Москви“. Говори се, да је главни подстрекач ратоборне струје у Бугарској Савов, који хоће ратоборношћу прикрити неке манипулације за вријеме рата и да се ради о милионским свотама. Према једној вјести, мирна струја у Софији тражи од владе да га позове за одговорност и освјети аферу камбуловиста, у којој је он највише компрометован. Даневљева „Бугарска“ данас опет пише да ће мир бити сачуван под притиском словенских народа, из чега се овдје закључује да није искључено попуштање Бугарске. Вечерас долази овамо опет Спалајковић.

Србија је ово дана исплатила до конц године све ануитете за државне дугове и располаже довољним средствима.

Биоград, 28. маја. — Српско-бугарска криза приближава се раднико врхунцу. Данас је дошао овамо војвода Путник; у два сата довео се и одмах је отишао у министарство и био је од три по подне до касно у вече код Пашића, односно на министарском вијећу, које се послије подне држало. Овдје

је и Спалајковић, који није донио никакве поруке бугарске владе него само импресије и дошао је по инструкције у погледу свога тражења у свима евентуалностима ради догађаја код Валандова и поруке како да се држи. Бугарске чете, како војни кругови увијеравају, више су пута долазиле, али уз дозволу од стране српских војних власти, преко Валандова, који лежи између Струмице и Дорјана, али прошле су сриједи без пријаве дошле и остале са читавим пуком и одмах заузеле стратегиске позиције. На позив српских власти, да се удаље, нијесу то учиниле. Од значаја је, да је у Валандову било недавно образован срез српски, пошто је заједничким споразумом био само Дорјан уступљен Бугарима. Исто тако је значајно и писање софиског владиног „Мира“, који сасвим категорички каже да Бугарска неће ни стопе попустити, него да тражи дословно вршење одредбе уговора о границама и да састанак министара не може имати никаквог резултата ако Србија не испразни све заузете области. То десидирано писање увјерава да Гешовљево одступање само иде за добијање времена, што је побудило српску владу да се ријеша на то да Бугарској стави јасно питање да ли ће у року веома кратког јасно и дефинитивно одговорити на српску представку односно ревизије уговора и да ли ће у истом року изјавити да пристаје на састанак министара, који се имају састати најдаље за осам дана. У противном случају Србија ће се сматрати ријешена обзира да за своје одлуке чека на даље отежање бугарско. На данашњој конференцији министара рјешавало се о форми, о роковима и о арамману корака код бугарске владе. Кораци ће бити предузети сјутра или прексјутра. Уједно ће бити јављено бугарској влади да Србија неће моћи трпјети без отпора прелажење бугарских трупа на српску зону и заузимање српских позиција. Један члан владе изјавио је данас „Пијемонту“: *Ситуација је збиља врло критична; дијели нас можда два три дана од момента када ће бугарска влада имати да се одреди признаје ли Србији посједнуте области или је вољна узгизити у рат. Увјеравам вас, да је влада српска ријешила да до краја брани Србијине животне интересе. Слободно објавите у новинама да Србија нити може нити хоће даље чекати, нити попусти.*

Из посланичких кругова се сазнаје да Пашић нипошто не мисли одступити, осим једно у случају да поред Гешова, ако овај не уђе у нову владу, одступи и Веницелос, то јест ако се не удеси ствар тако, да одступе сви премијери који су углављивали балкански савез.

Према једном обавјештењу је српска влада већ јуче ријешила да од Бугарске тражи да напусте њене трупе Валандово, иначе Србија скида сваку одговорност. Пронесе се гласови, да је већ дошло до сукоба код Беландова између бугарских и српских чета, али се још не потврђују.

Како из Скопља јављају, прије три дана ухваћена је у близини

Скопља једна бугарска чета од осам комита која је хтјела разорити железницу. Више новина јављају, а „Пијемонт“ доноси и детаље, како посљедневно пребјегава много бугарских војника на српску страну. Исти лист доноси изјаву једнога пребјеглог бугарског учитеља, који каже да ће бјегунаца бити много кад се увиди да је сукоб озбиљан. Нико није за рат са Србима, јер се многи сјећамо како су се уз нас борили под Једренима. Само Савов и официри кушају да одушеве војску за непопуларан рат.

„Политика“ јавља јуче да је у Скопљу отворен на приватну иницијативу упис добровољаца за рат и да се јавило мноштво Турака и Арнаута. Нарочити одбор прима пријаве и са села долазе Муслимани и дренички Арнаути, који изјављују да ће се борити, јер страхују да не дођу под бугарску власт.

„Самоуправа“ каже да су Бугари ушли у рат са смишљеном намером да за себе побере главне плодове и да искористе сву помоћ савезника, не дајући ни у чему никакве уступке савезницима, али сада би они мјесто тога морали у свом и балканском интересу почети мислити и на њих. Обзири и предусретљивости спрам савезника били би једини пут који би обезбједио у Бугарској будућност. Стављати на коцку огромне тековине и будућност која се приказује у најљепшим бојама због сумњивих користи од сукоба, то не може бити посао паметних и зато се надамо да ће Бугари у пошљедњем моменту осјетити куда то води.

Пронесе се данас гласови, да је Бугарска зауставила код Цариброда српски брзи воз. Више листова бележе да бугарски посланик демонстративно спрема своје ствари за полазак и виде у томе блеф. *Оште је мњење да, ако што изне-нада не наступи, ствари стоје тако, да је рат неизбјежан још можда ове недјеље, јер нема још зна-кова да би Бугари у чему попустили.*

Биоград, 28. маја. — На јучерашњој министарској сједници донесено је ријешење о начину поступања у српско-бугарском спору. Очекује се одговор од Бугарске, који ће Спалајковић хитно и одлучно затражити. Влада је, како се увјерава, ријешила да на одбијање ревизије са стране Бугарске одговори брзим проглашењем анексије окупираних крајева. Анексију ће саопштити Бугарској тражећи од ње да је призна.

Синоћ се Пашић послије министарске сједнице савјетовао са вођама странака о положају. Од вођа није био дошао једини националиста Рибарац, који је изјавио да влади неће правити сметње, пуштајући јој слободне руке да ради на сопственом одговорност.

Српско-бугарска граница готово је сасвијем затворена. Сав приватни саобраћај међу Царибродом и Софијом је обустављен. Српски железничари у Цариброду не смију се кретати изван станице. Један чиновник, који је пустио вагоне, ухапшен је на граници близу Пирота. Бугарске власти забраниле су прелазак границе сељацима, ко-

ји имају имања с једне или друге стране границе. Исте власти вра-тише јуче из Цариброда једног та-лијанског курира, који је из Био-града путовао за Софију. Талијан-ска влада уложила је протест. По-граничне царинарнице већим дије-лом престале су радити. Бугарска је прекинула телеграфску и теле-фонску линију са Биоградом, ма да то није званично саопштила. Спа-лајковић је и дошао овамо најви-ше због тога, јер му шифроване депеше из Биограда долазе осака-ћене и побркане. У Софији прогла-шено је опсадно стање. Каване се затварају у 9 часова у вече. Позори-шта и биоскопи су затворени. Пре-ма вијестима из Пеште, превози се за Бугарску преко Оршаве сваки дан муниција, која се искрцава у Самовиту. Како се говори, и како ов-дашња „Трибуна“ јавља, министар војни Милош Божановић напусти-ће свој портфељ и узмеће у руке команду над једним редовним ди-јелом војске.

Тврди се са више страна, да ће Србија, Грчка и Црна Гора бити солидарне и да ће, кад од Бугар-ске стигне негативан одговор о ревизији и састанку министра пред-сједника, у исто вријеме прогласи-ти анексију освојеног земљишта. Велике силе су до душе одлучиле да траже демобилизацију савезника, али Бугарска се још није изјаснила званично. У томе погледу овдје још није чињен никакав притисак. До-лазе вијести о ратним припремама Румуније и о новим њезиним зах-тјевима на штету Бугарске. Многи румунски листови и политичари траже од Бугарске исто толико зем-љишта у Добруџи колико је оно, што га Бугарска спори Србији.

Биоград, 28. маја. — Према ви-јестима које има влада, Бугари вр-ше код саме границе извиђање и концентracије трупа, а нарочито на линији Пирот—Врања, ближе Вра-њи, гдје код села Власнице, Вуко-ва Глава и Клисуре, имају кавале-рију и граде преко ноћи путеве за артиљерију. У неколико од тих села Бугари су наредили сељацима да однесу или укопају покретно има-ње, а државне касе су пренесене у Софију. Изгледа као да се спрема на тој страни упад на мјесту нај-ближем врањској жељезници у на-мјери да се пресијече жељезничка пруга у случају рата. Према кази-вању бугарских бјегунаца, којих има у Биограду већ око педесет, око Сливнице је још прије осам дана било концентрисано око 20.000 војника, а исто тако много и у Ца-риброду. Главна концентрација вр-ши се на линији од Цариброда до Густендила, а мање код Зајечара. Ту су највећи дјелови војске од Чаталце. Друга главна концентра-ција је око Струмице и Дорјана. Српски војни кругови држе, да ће се Срби бар у почетку држати са-мо дефанзиве и да би могло доћи до борбе на много страна, јер је фронт велики. Бугари су на грани-ци задржали и више српских се-љака, који су били на паши и не дају им да се поврате.

Политички је ситуација још уви-јек иста и нејасна. Према неким информацијама, чињеница, да су Бугари већ извршили у главном сво-је концентracије и да ипак још нијесу ушли у рат, имала би да свједочи да се ни они не могу тако лако одважити на ризик и да у Софији мора да се развија тешка криза, јер нема ни у народу, нити у војсци правога заноса за такав рат, како сагласно причају многи бјегунци.

Овдје и међу најмјеродавнијим лицима подјелења су мњења о си-туацији, јер док једни држе да је рат неизбежан, други држе да га неће бити. Међу тим је сагласно мњење да ненадано може какав инцидент на граници распалити општу борбу. До сада нема још

никаких позитивних вијести, да су Бугари повукли своје чете из ба-ландовског среза, и ако су позвани да то учине. У Штипу, кога су Срби напустили, концентрирају сада Бугари јаку војску.

Вечерас путује у Софију посла-ник Спалајковић, носећи собом пош-љедњи позив за ревизију и спора-зум бугарској влади. Међутим није извесно хоће ли моћи брзо до Софије, јер су Бугари сасвијем обу-ставили влакове и мисли се да би могли, правећи неприлике, затегну-ти долазак Спалајковића у Софију. Тошев је данас затражио од жељез-нице вагон за превоз својих ствари.

Биоград, 30. маја. — У ситу-ацији односно српско-бугарскога спора наступио је важан преокрет тактичне природе. Спалајковић, ко-ји је имао отпутовати још почет-ком недјеље у Софију са катего-ричким захтјевом Србије да Бугар-ска одговори на захтјев о ревизији уговора и одреди када ће се саста-ти министри предсједници савез-ника, одлагао је одлазак и отпу-товао тек јучер пред вечер носећи ноту коју садржава нешто сасвијем друго. Србија на име позива Бу-гарску да споразумно и истовре-мено са Србијом приступи демо-билизацији, смањив војску свака на четвртину, да се тако омогући мирно расправљање свих спорних питања. Нота је предана у Софији данас. Овај преокрет, о коме се већ јучер нешто наговјештавало, пошљедница је пресије Европе а нарочито телеграма рускога цара Краљевима Србије и Бугарске, у којему их позива на мирно ријешење, окривљује ону страну која би за-почела рат и нуди арбитражу, као и посјете Хартвига код Краља Петра. Србија, како на упуће-ним мјестима увјеравају, овим по-зивом Бугарској на демобилизаци-ју жели да се мирно споразумије по жељи великих сила. Због тога је Србија одустала да већ сада ставља ултимате Бугарској и на-пустила мисао да већ сада прог-лашује анексију окупираних земаља, да не даде повода пребацавању да она изазива рат. Сада има Бугар-ска да одговори на три предлога Србије: на предлог за ревизију, на предлог за састанак министара и за демобилизацију. До сада није Бугарска ни на један овај предлог одговорила, и ако Бугарска не при-стане ни на демобилизацију, пока-заће најбоље да нипошто не жели ни споразума ни мирнога ријеше-ња. Опозиционе новине данас окривљују владу због отезања и по-пуштања, али има гласова који бране владу и тврде да је Србија досадашњим поступањем стјерала Бугарску дипломатски у тјеснац и уједно скинула са себе одговорност за евентуалне пошљедице Бугарске интрасигентности. Све алармантне вијести пошљедњих дана и пријет-ње ултиматима и анексијом биле су, веле, само маскирање тактике вла-де, која има довољно јемства да ће, макар и ако се проведе спо-разумно демобилизација, моћи да српске захтјеве побједи доведе. Глав-но је да Бугарска има да пристане коначно на споразумијевање или отворено да изазове рат. Очекује се нестрпљиво држање Бугарске.

Биоград, 31. маја. — Вечерашња „Самоуправа“, коментаришући нову српску ноту о демобилизацији, пи-ше: „Србија је у питању подјеле територије изнијела своје службене гледиште, поткријељено чињени-цама и разлозима неоспорним. На том су једнодушно Владар, Влада и цијели народ. Одржање тога гле-дишта је данас дужност свакога у Србији и о њему се нико неће огријешити. Томе гледишту дошла је и симпатична потпора од штампе пријатељских сила и словенских на-рода. Увјерена о оправданост сво-јих тежња, вољна је и овом прили-

ком да покаже предусретљивост пре-ма интересима Балкана и Словен-ства. Србија намјерава дати дока-за о искренности своје тежње да се спорно питање међу савезницима расправи путем мирнога расправ-љања, коме основа има бити у праву и правичности. У жељи да утврди једном за свагда да Србија за своје захтјеве апелује на правду и право, резервишући своју снагу само за насиља противу њених пра-ва, одлучила је српска влада ста-вити бугарској предлог о смањењу војске на четвртину“.

Сада је по свему разјашњено да је нота српске владе пошљедница по све енергичне интенције свију ве-ликих сила, која је слиједила прије два дана за демобилизацију и да је на ту интервенцију влада одмах обећала да ће Бугарској предложити демобилизацију. И Бугарска је исто одговорила, али до вечерас се још не зна да ли је послала у том сми-слу ноту српској влади. Тврди се, да ће доиста доћи до демобили-зације већ најскоријих дана, јер а-ко се споразумију савезници у прин-ципу, демобилизација ће се извести без одуговлачења већ и због несно-сне врућине и оскудице воде, које у голим пограничним крајевима у-моравају војнике.

Пашић је клубу старорадикала изјавио да је мир свакако осигуран и да ће Србији остати све вароши у спорним земљама, докле ће Ср-бија учинити неке мало важне у-ступке на периферији спорних те-риторија.

Проносе се гласови да би влада могла демисионирати с обзиром на прилике које завладаше у Скуп-штини. До сада ове вијести не де-мантују на мјеродавним мјестима.

Биоград, 31. маја. — На данаш-њој скупштинској сједници на пи-тање самосталца Драшковића, Па-шић је изјавио да до часа његове изјаве Велике Силе још нијесу учи-ниле никакву интервенцију, али је обавјештен, да ће Велике Селе ин-тервенирати тражећи демобилиза-цију. Влада је остала на станови-шту које је обилежила у својем експозеу. То становиште сада није ни у чем измијењено, а ако би дошло до какве измјене, то се не би извршило без сазнања и одо-брења Скупштине. Драшковић је одговорио, да треба јаче нагласити да Србија стоји на скупштинској из-јави, коју је дала приликом експо-зеа, да ће се на југу граничити само са Грчком. Драшковић се нада да вла-да неће попустити. П. Маринковић жали што влада оклијевањем предаје спор у треће руке. Говорио је још социјалиста Лапчевић и национа-листа Рибарац. Пашић је рекао да ће радо и даље одговарати на по-једина питања. Сједнице Скупшти-не одложене су за 17. јуна.

Данас су представници Вел. Сила ујинили заједнички пријатељски ко-рак у корист демобилизације сви-јех балканских држава. Влада је у својем одговору упозорила да је она већ и из сопствених побуда Бугарској предложила демобили-зацију и ријешена је извршити је чим на то пристану и остале бал-канске државе. Мјеродавни круго-ви увјеравају да је Србији од стра-не пријатељских Вел. Сила загаран-товано да ће се граничити са Грч-ком и да ће њене жеље у главном бити задовољене, али свакако Ру-сија и пријатељске силе траже да се одржи балкански савез.

— Бечки Кор-Биро —

Биоград, 26. маја. — Према „По-литици“, трупе бугарске покушале су да заузму положаје код Валан-дова и Дојрана; српски командант дао им је рок од 24 сата да се по-вуку. У интервју-у, који је имао престолонашљедник Србије са у-редником „Политике“, престолона-

шљедник је изјавио, да је једино мирно ријешење српско-бугарског спора ако се Бугари одреку тра-жења српских земаља, а да не мо-же бити ни говора, односно рас-прављања због десне обале Вардара.

Софија, 28. маја. — Данев је од-ређен да састави кабинет и конфе-рисао је са неколицином шефова партија.

Софија, 28. маја. — Са сигур-ног мјеста се тврди, да је цар ру-ски упутио краљевима Србије и Бу-гарске депешу, којом их позива да избегну братски рат и изражава жељу да буде арбитр.

Биоград, 29. маја. Званично се саопштава, да је пролаз на граници српско-бугарској забрањен. Јуче је био министарски савет, који је тра-јао више сати, а на коме је такође присуствовао и Спалајковић и Пут-ник, који је био дошао из Скопља посебним возом. Тврди се, да је министарски савет саставио ноту, којом се тражи од бугарске владе чист и јасан одговор, да ли при-стаје на ревизију уговора или не и да ли хоће да учествује у састанку четири министра предсједника који би имао бити у Солуну. Ноту ће предати бугарској влади Спалајко-вић. Краљ је јуче примио Путника у аудијенцији, која је трајала чи-тав сат.

Биоград, 29. маја. — Шеф гене-ралног штаба генерал Путник, који је присуствовао јуче министарској сједници повратио се у Скопље. Према новинама, Путник је добио инструкције за све евентуалности, које би могле настати из спољне ситуације.

Петроград, 30. маја. — У депе-ши, упућеној од стране царева кра-љевима Србије и Бугарске, вели се: „Изгледа да се балканске државе спремају на братски рат, који би могао поништити добијене побједи-је. Ја тражим од Ваших Величанстава да останете вјерни обавезама закљученим међу вама, а да оставите Русији, да ријеши садашњи неспора-зум. Морам вам изјавити да ме рат не би могао оставити индиферен-тним“.

ЛОНДОН, 30. маја. — „Рајтер“ јавља из Петрограда, да су Ср-бија и Бугарска пристале на ар-битражу Русије.

Петроград, 30. маја. — Цар је упутио краљевима Србије и Бугар-ске из Москве шљедећу депешу: Вијест о састанку у пројекту мини-стара предсједника четири савезних држава, који би се затим могли састати у Петрограду учинила ми је највеће задовољство. Јер се том намјером испољавала жеља балкан-ских држава, да се споразумију и учврсте савез, који је до сада дао најсјајније резултате. Са тешким осјећајем сам сазнао да та одлука није још извршена и да се балкан-ске државе изгледа спремају на братски рат, који би могао пониш-тити славу заједнички постигнуту. У овом врло озбиљном моменту ја се обраћам директно Вашем Вели-чанству, као што ме на то обаве-зује моје право и дужност, јер су Русији оба народа српски и бугар-ски актом њиховог савеза предали на одлучивање сваки спор који се односи на примјену закључака уго-вора. Ја тражим од Вашег Вели-чанства да оставите Русији да ри-јеши спор између Србије и Бугар-ске, сматрајући дужност арбитра не као једну прерогативу, већ као те-шку обавезу, коју не би могао избјећи. Морам напоменути Вашем Величанству да рат између савез-ника не би ме могао оставити ин-диферетним и да држава која би тај рат отпочела била би одговор-на пред Словенством.

Биоград, 1. јуна. — Данас у 11 сати представници Великих Сила изјавише предсједнику министар-ства, да су се њихове владе сло-

жиле да изразе жељу како би Србија и Бугарска на миран начин довршиле њихов спор и да у томе циљу обије државе приступе демократизацији. Пашић је на то одговорио: Краљевско-српска влада, у својој жељи да се послужи мирним средствима у свима спорним питањима која постоје међу савезницима, упутила је бугарској влади ноту, у којој износи жељу, да се одмах прекине свако концентрисање бугарске војске на српској граници и да се на обје стране у исто вријеме сведе на четвртину ефективне војске. Представници великих сила узели су на знање горње саопштење.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

О Петру II. Петровићу Његошу говор Радивоја Врховца у свечаној сједници Књижевног Одјељења Матице Српске у Н. Саду.

Поводом сегодишњице од рођења нашег великог pjesника Владике Рада била је на Савин-дан свечана сједница у Матици Српској у Н. Саду, на којој је говорио о Слављенику г. Радивоју Врховцу, директор карловачке гимназије и председник књижевног одјељења матичина, пред пуном двораном одабране српске публике. Ми смо тај говор примили за себено прештампан из „Рада и Именика“ друштвеног, и овдје саопштавамо нашим читаоцима на уживање нека мјеста из тог дивног говора.

Одмах из почетка говорник, да истакне величину генија наше младе књижевности, признаје тежину свога задатка, па наставља:

„Српска књижевна критика бавила се Његошем доста и, сразмјерно његовом великом духу, мало, и без сумње ће још многе књижевне генерације имати посла, док се пробију у тај богати, интуитивни, pjesнички и филозофски дух, који је тако дубоко осјетио судбину своју и свога рода са судбином свијета и, мучно тражећи реални принцип „сновијећа страшног“, сломљених крила легао прије вријеме у гроб, као и многи други мислиоци и pjesници много већих и срећнијих народа, него што смо ми.

„Како онда да се приближимо са овог мјеста, а у једном кратком посматрању, томе великоме духу? Како и с које стране да уђемо у области његове, кад су се сви, који су тамо дубље улазили, враћали само са усклицима дивљења и казивали нам, да тамо има још множина свијетлих тачака, које нијесу могли ни зазрети? Јер доиста, што идемо даље у проучавању тога нашега pjesника-филозофа, јављају се све новије тачке посматрања, са којих нам димензије духа његова бивају веће, но што их обичним погледом можемо разабрати.

„Али није само дух нашега pjesника таквих димензија; његово срце исто је тако пространо и велико, а душа бескрајно узбудљива за све градације чистава и безгранично покретљива као етир. А зар се уопће може у појмове анализирати једна етерична душа, што трепти једнако између живота и смрти, од најнежнијих чуства за ситну смрт у природи до афекта боголиког јунака, који гвозденим очима гледа све ужасе смрти и њезине симболе; од живота у прањини до у бескрајне просторе и свијетове, гдје су сунца само свијетле капље, а свијетови искре, које се једва виде? Зар нећемо осјетити огромну разлику између себе и човјека, чијем слуху грми, кад прсне пунољак цветни или кад кане роса са струка, којег тресу рајска стрецања, кад затрепте крила птице у бусену густе траве? „Луча Микрокозма“ зове се религиозни спјев нашега pjesника, у којем се на снажним крилима маште дух његов контекмплативни и етирнична душа његова успјела до таквих висина, да га нијесмо у стању пратити. Између тих далеко размакнутих граница маште и чувственог живота његова — да ако што нађемо, што би се могло обичним појмовима приказати.

„Из споменutih знакова, који се сви налазе у појезији нашега pjesника, излази јасно, да је Његош био pjesничка природа, какве се ријетко рађају. Ванредно развијена чула, осјећаји и чуства, с којима удружена машта уноси pjesника у све појаве живе и мртве природе, у све свијетове, — без сумње су ријетке особине духа и срца, за које су још стари мислили, да су божанског поријекла, или још више, да долазе од акције самог божанства у pjesнику. Отуда pjesници не само да више види у опће у својој садашњини од осталих људи, него често гледају пророчким својим духом далеко унапријед.

Сва је Турска данас у Европу
Ка стог сухе сламе из' сјена,

Не требује него смјела рука,
Да у њ метне ватру с једне стране,
Да се цео пепелом прометне... (Ш.Мали) кликнуо је он још у првој половини прошлог вијека, предсказујући и иначе данашње велике догађаје.

„Човјека таквог духовног кроја запала је судбина, да у својим младим годинама постане владика и владар Црне Горе, у најтежим приликама ове земљице српске, и за двадесет година, што је владао, да претури преко главе низ страдања, дијелом по невољи изван њега, дијелом са необичне му диспозиције духа и душе насупрот гвозденим приликама...

„У народу, гдје се толико цијени памет и јунаштво, част, име и слобода, гдје је патријархално друштвено стање могло дићи на површину само фактичне вриједности, може се слободно рећи, да је породица Петровића са Његуша природно одабрана, да влада Црном Гором. Немамо при руци података, којима бисмо то генеалошки потврдили, али по самом pjesнику нашем можемо у велике закључивати на умност, срце и карактер породице и племена, из којег је потекао овај човек, ријетка синтеза највиших особина наше расе, Народа Српског у оним крајевима. Кад се свега сјетим, што сам читао о њему, излази ми пред очи као онај идеални Батрић у „Горском Вијенцу“, који има све атрибуте црногорског јунака:

Оваквога сивога сокола

Црногорка још рађала није!

Не могаше човјек нигда знати,

Ал' је згодниј', али је ваљастиј',

Ал' је мудриј' али је љубавниј'!

„Прилике, у којима је онај по броју незнатан дио нашега народа од Косова до данас проживио, његова непрестана јуначка борба за слободу — позната је сваком Србину. Како је и колико је та борба за опстанак утицала на развитак снаге народне, не може се поуздано казати, али је вјеројатно, да се умна и физична снага, мозак и срце, као први увјети за одржање у борби за опстанак постепено дизала. „Дјејствија напрежу духове“, па је тако и дух народни на својој муци стварао ону природну мудрост, која је најљепши израз добила у поезији Његошевој“.

Наводећи главне и одлучне момен-те за његов књижевни живот, поред јуначке и pjesничке средине, говорник налази, да је Владика Раде „у главном савом собом, гледајући са свога орловског гнијезда бистро у природу, на живот и његову борбу, а борећи се и сав на све стране, у земљи и ван земље, са својим и туђином, и сав са собом — читајући мудраце и pjesнике, који су пристајали његову духу и срцу, као и његовом звању пред Богом и људима — дубоко мислио и осјећао, и као оно шкољка што тешко рањена у мукама лучи бисер, тако је и он у најтежим мукама из свога великог ума и срца излучио своје pjesме, искидани бисер наше књижевности, као што је и његов живот био искидан“.

Ово је увод говора у славу Владике Рада у најстаријем српском просвјетном друштву, који говор овако свршава:

„То што се Његошева појезија све више и озбиљније проучава у наше дане, најбољи је доказ, да јој нема замјене у нашој књижевности, да она не стари, него напротив, да се подмлађује, као и све, што је класично у умјестности и књижевности. Његошева појезија остаће вјечно млада у врту нашем књижевном, и кад се у њему сасуше и иструхну све оне мимозе и друга егзотична растења, Горски ће се Вијенац зеленити као гранати бор, у чијем ће хладу одмарати своје уморне очи и узнемирену душу генерације српске у вјекове. Човјеку мученику, Србину родољубу, pjesнику филозофу, витезу и јунаку српском, владичи Раду, нека је зато вјечна слава и хвала!“

По уводу и свршетку овога говора може се судити његова садржина о дјелима великог нашег pjesника и филозофа; а да су још прилике мјеста и времена допуштале говорнику, да проговори и о дјеловању Слављеника, као господара Црне Горе, имали бисмо у овоме говору потпуно слику овога српског бесмртног Великана.

Како чујемо, и Матица Српска у Дубровнику приређује спомен-гњигу истим поводом, у којој ће, надамо се, Врховцев говор бити прештампан, јер се књига, у којој је изашао, штампана само за чланове Матичине; а штета и грехота би била сукратити ширим круговима особито млађег нашег нараштаја уживање овакве пиће духовне.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликовања Црвеног Крста. Као што дознајемо, управа Црвеног Крста поручила је на страни нарочите значке у облику крста — црвен крст у лаворовом вијенцу — којима ће одликовати све оне, који су јој за вријеме рата били на рас-

положењу и марљиво вршили самарићанску дужност.

Конгрес ветерана у Болоњи. У Болоњи у Италији држан је ових дана велики конгрес талијанских ветеранских удружења уз учешће чланова тамошњег Црвеног Крста. На конгресу је присуствовао и наш генерални консул у Риму г. Евг. Поповић, који је од учесника поздрављен особитом пажњом. Председник конгреса у својем поздравном говору одао је признање и дивљење Краљу Црне Горе, назвавши га најзнаменитијим мужем словенског свијета, Господару храбрих Црногораца, оцу Краљице Талијанске, која је у потоње вријеме много бола претрпјела. Г. Евг. Поповић захвалио је председнику на топлим поздраву, напоменувши симпатије, којима је Краљ Црне Горе још од своје младости прожет према племенитом талијанском народу. Том приликом г. Поповић је изјавио захвалност и присутном професору Нигризолију, који је био за све вријеме потоњег рата на челу експедиције талијанског Црвеног Крста у Црној Гори, који је својим заузимањем око рањеника стекао опште признање и захвалност.

Видовданска прослава. И ове године ће, како нам јављају из Книна, у Далмацији, бити позната видовданска прослава на Далматинском Косову, зашта су већ учињене потребне припреме. Крај осталих, на прославу ће доћи и соколска друштва, којом ће приликом приредити своје јавне вјежбе. Прослава ће трајати два дана, у суботу и недјељу 15. и 16. јуна, али ће главни дан бити недјеља.

Добротвор. Покојног Петра Шкеровића, дугогодишњег поштанско-телеграфског чиновника, преминулог 20. маја ов. г. на Грахову, уписали су за члана добротвора „Фонда за потпомагање сиромашних гимназијалаца“ на Цетињу граховски грађани: г. г. кап. С. Кривокапић, упр. царинарнице; кап. Петар Ковачевић; кап. Гаврило Дакловић; шеф пошт.-телегр. станице Станко Вујовић; учитељ Никола Ковачевић; Симо Миловић, трговац; Јован Вујачић, трг.; Мирко Јакшић, трг.; Митар Видовић, трг.; Милован Живковић, трг.; Голуб Перовић; Крсто Кешљевић, свештеник; Вуко Минић, цариник; Симо Вукановић, писар; г-ђица Зорка Лукићева, учитељица; Илија Ковачевић, трг.; Боица Кисин, трг.; Илија Мерџан, трг.; Симо Ковачевић, трг.; Крцун Лазовић, трг.; Лесо Самарџић, трг.; Стеван Миловић, тргов.; Голуб Ковачевић, трг.; Јован Ковачевић; Митар Денда; Симо Б. Ковачевић; Н. Н. и Јово Шкери. Управа фонда за потпомагање сиромашних гимназијалаца на Цетињу захваљује грађанима граховским, који пок. Петра уписаше за добротвора, желећи покојнику вјечан покој.

Друштвена скупштина. Пишу нам из Бара: Пјевачко Друштво Братимство и прва народна Музика у Бару, држаће главну годишњу скупштину 15. јуна о. г. у 9 сати прије подне у музичкој школи, а у случају недоласка довољна броја чланова, биће шљедећег дана у исто вријеме и мјесто. На скупштини ће се поднијети извјештај о годишњем друштвеном раду, о општем реформирању друштвених правила у смислу спајања обичу друштава, о установљењу читаоничког одсјека, о именовању управног и надзорног одбора и новог друштвеног капелника, као и о наласку или градњи друштвеног локала. Право гласа имаће само они чланови, који су измирили чланарину. Нека је препоручено сваком пријатељу да потпомаже овакве установе које су нам од пријеке потребе.

Земљотрес. Као што из Дубровника јављају, у сриједу у јутру у један сат послје поноћи осјетио се у Дубровнику доста јак, али кратак ударац земљотреса. Прије тога чула се потмула туђава.

ТЕЛЕГРАМИ

Лондон, 28. маја. — Сједница амбасадора трајала је готово два сата и по. Амбасадори су измијењали гледишта односно трговачког изласка Србије на море, али никаква одлука није донесена.

Париз, 28. маја. — Поенкаре је примио чланове финансиске комисије.

Лисабон, 28. маја. — На пијаци Дон Педра бачена је бомба, која је ранила 35 лица, а убила једног.

Лондон, 29. маја. — Рајтер јавља из Цариграда: Када је велики везир ишао на Порту око подна два лица убише га из револвера. Држи се, да је у ствари завјера противу комитета „Јединство и Напредак“.

Берлин, 29. маја. — Волфов биро јавља да је велики везир Ахмед

Шефкет, који је био тешко рањен, већ умро.

Бриндизи, 29. маја. — Мисија привремене албанске владе повратила се свога пута из европских пријестоница и отишла у Валону.

Цариград, 30. маја. — Принц Саид Халим наменован је за великог везира.

Званични огласи

ОБЈАВА

Овим се чини на знање, да ће Миини-старство Војно путем јавне лицитације продавати ниже изложено количину артикла:

- 1) Пасуља око (хиљаду и пет стотина) квинтала 1500.
- 2) Папра црвеног око (двадесет) квинтала 20.
3. Ориза око (хиљаду и двије стотине) квинтала 1200.
- 4) Цукра око (стотину педесет) квинтала 150.
- 5) Петролија око (двадесет) квинтала 20.
- 6) Зоби око (осам хиљада и пет стотина) квинтала 8500.
- 7) Мекина око (пет хиљада) квинтала 5000.
- 8) Грета око (педесет) комада 50.
- 9) Штица око (честрдесет) комада 40.

Означене количине артикала већином се налазе у Медоу а неки дио од истих у Бару, гдје ће се и извршити лицитација и то у Медоу у суботу 8. а у Бару у поне-дјељник 10. ов. мј. од 8—12 сати пр. подне.

Онај ко жели лицитирати нека се означених дана пријави у 8 сати у јутро на мјестима гдје је профитант смјештен. Ко пак не може лично присуствовати може послати замјеника снабђевена са легалним пуномоћјем и осталим документима који се захтијевају.

Личитирати се може на све укупно на овдје означеним мјестима или пак на поједини артикал, али не никога на половину или ма који дио од означене количине појединог артикла, а првијенство имају они који све или више артикала жели узети.

Сваки који жели лицитирати мора унапријед пред комисијом која ће вршити лицитацију положити готов новац и то рачунајући:

За сваки квинтал пасуља по 20 перпера;	
„ „ „ ориза „ 30 „	
„ „ „ папра „ 100 „	
„ сваку ламу петролије „ 5 „	
„ сваки квинтал зоби „ 12 „	
„ „ „ цукра „ 30 „	
„ „ „ мекина „ 8 „	
„ „ метар грете „ 3 „	
„ „ комад штице „ 3 „	

Црногорски држављани могу новац замјенили непокретним имањем.

Увјерење о имовном стању мора бити судом потврђено и овјерено да сврху истог нема ниједијег дуга, а мора се тачно означити које се имање даје за кауцију са тачним ограничењем, мјестом гдје се налази и вриједност коју је суцка комисија оцијенила.

Онај црногорски држављанин који не поднесе означене документе о имању или ако означено имање не имадне вриједности колико се захтијева или готов новац, нема право личитирати ниједан страни држављанин ако не поднесе готов новац.

Продаја се разумије на лицу мјеста на којем се дотични артикли налазе и све трошкове, око мјерења, преношења, превоза, утоваривања падају на терет купца, као год и све прописане Државне, општинске и друге дажбине у колико их би на поједини артакал било.

Обрачун ће купац учињети са Мини-старством према количини која се на означеним мјестима мјерењем утврди, мјерење ће вршити купац или његов пуномоћеник у присуству лица које Мини-старство војно одреди, и томе лицу купац ће или његов замјеник на измјерену количину дати признаницу. У случају да се поједини купљени артикал не могне измјерити купац ће Министарству исплату извршити према количини означеној у овој објави.

Црногорски држављани који би купили све или који од поменутих артикала, обавезно имају извршити исплату на овај начин: једну четвртину новца од цијеле суме коју има платити исплатиће на-даље у року од 30 дана од дана закључка лицитације, другу четвртину најдаље у року од 15 дана од исплате првог рока, а цео остатак у року од 20 дана од дана другог рока.

Ако купац неби извршио исплату на којем од поменутих рокова Министарство његову кауцију предаје суду да је овај путем закона продадне и Министарству неисплаћену суму новца као год и односне штете исплати,

Број Р. 3889.—О. 2023. Из Канцеларије административног одсјека Министарства Војног, 1. јуна 1913. г. Цетиње.

ОБЈАВА

На дан 15. јуна о. г. одржаће се јавна лицитација за прегон потребне количине соли и то:

од Плавнице до Подгорице,
" " " Никшића, и
" " " Колашина, у канцеларији подгоричке царинарнице.

Личитација ће се означенога дана одржати код поменуте царинарнице од 9 до 11 сати прије подне и уступити понудиоцу најниже цијене, ако ова за државу буде повољна.

Подробни услови могу се видјети у канцеларији управа царинарница, у Подгорици, Никшићу и Колашину, као и у канцеларији подписане управе на Цетињу, сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова.

Личитантима су дужни до 14. јуна т. г. за кључно, положити код управе подгоричке царинарнице кауцију и то: за прегон Плавница—Подгорица перпера 5000 у готову или 10.000 перпера у непокретности, а за прегон Плавница—Никшић и Плавница—Колашин, по перпера 10.000 у готову или 20.000 перпера у непокретности.

Кауција у непокретности мора бити судом потврђена и процијењена, а да иста није никаквим дугом оптерећена. Ко ове услове на вријеме не испуни, личитација не може присуствовати.

К броју 3126. Из Пореско-Царинске Управе Краљ. Министарства Финансија и Грађевина, 18. маја 1913. год. Цетиње.

Објава

На дан 26. јуна т. год. одржаће се у канцеларији административног одсјека Министарства Финансија и Грађевина, јавна личитација за набавку 3300 квинтала ђумура — кокса — за огрјев извјесних државних надлештава на Цетињу.

Предаја ђумура има се извршити франко Цетиње и то: пред магазином Владиног Дома квинтала 1500; пред магазином болнице „Данило I“ кв. 1200; пред магазином истр. затвора квин. 600; гдје се има извршити мјерење.

Трошкове последице мјерења сноси Министарство.

Вреће су својина подузимача и њихова тежина одбија се од количине кокса, нађене мјерењем.

Кокс има по квалитету одговарати садашњем, који се налази у магазином Владиног Дома и мора бити чист и сув.

Предаја кокса има отпочети најдаље 15 јула, а коначно извршена до 1. септ. ов. год.

Подузимач је дужан положити на дан личитације кауцију од перп. 2500 у готову новцу или папирима од вредности, или кауцију од 6500 перпера у непокретности.

Ко жели лифировати горњу количину кокса може сваког радног дана у поменутом одсјеку Министарства видјети мустру кокса и видјети ближе услове.

Број 3118. — Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађ., 10. маја 1913. Цетиње. 3,7

Објава

На дан 25. јуна т. год., одржаће се у канцеларији административног одсјека Министарства Финансија и Грађевина јавна личитација за набавку 600 кубних метара дрва за огрјев извјесних државних надлештава на Цетињу.

Ко би желио лифировати горњу количину дрва, може сваког радног дана у поменутом одсјеку министарства видјети ближе услове за то.

Број 3118. — Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађ., 10. маја 1913. Цетиње. 3,7

ПОЗИВ

У смислу ријешења Краљ. Обласног Суда у Бару од данас, број доњи, позива се одбјегли Нико Баћевић, поштанско-телеграфски чиновник, родом из Улциња, оптужен због стицаја дјела утаје — извршене на штету добровољаца: Илије Стијеповића, Стева Путице и Марка Башића — и проневјере државног новца, да на дан 17. јуна ове године у 9 сати прије подне предстане потписаном суду, ради преслушања и јавне расправе по наведеним дјелима, у противном, суд ће донијети пресуду — in contumaciam — ма и на штету оптуженог.

Број 76. V—1913—2.
Ст.-Бар, 13. маја 1913 год.
— Краљ. Обласни Суд, —
пресједава. судија,
Д. Омербашић.

ОБЈАВА

Сва писма која би на пошту стигла афранкирана са маркама, које нијесу у промету сматраће се као неплаћена, што се саопштава саобраћајном свијету ради знања и управљања.

П. Т. бр. 6161. Из П. Т. одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 25. маја 1913 г., Цетиње. 1,1

Приватни огласи

Црногорска Банка

Држаће на Цетињу, на дан 2. јуна 1913 год., у 9 часова прије подне у банчином локалу своју

VII Редовну Главну Скупштину

са сљедећим дневним редом:

- 1) Избор секретара за вођење скупштинског записника;
- 2) Избор двојице акционара за овјерење скупштинског записника;
- 3) Избор тројице акционара за бројање гласова;
- 4) Извјештај Управног Одбора и полагање рачуна за 1912 год.;
- 5) Извјештај Надзорног Одбора;
- 6) Одобрење биланса и рада Управног и Надзорног Одбора за 1912 год.;
- 7) Рјешавање о предлозима Управног Одбора;
- 8) Бирање 5 чланова за Управни Одбор и
- 9) Бирање 5 чланова за Надзорни Одбор.

Напомена: На Главној Скупштини могу учествовати они акционари, који положи своје акције у смислу члана 36. банчиних правила, код једног од доље означених завода.

Акционари, који неби могли лично присуствовати, могу своје акције депоновати код Црногорске Банке или њених повјереника и овим предати овлашћење, који ће их акционар на Скупштини заступати. Ни један акционар не може заступати више од једног акционара.

Банчини су повјереници:
Народна Банка, Београд;
Српска Банка, Загреб;
Српска Штедионица, Кореница;
Дубровачка Трговачка Банка, Дубровник;

Прва Никшићска Штедионица, Никшић; и

Подгоричка Банка, Подгорица.

Цетиње, 16. маја 1913.

Управа Црногорске Банке.

Р. 188, бр. 116, 2,2

СТЈЕЧАЈ

Црногорској Банци на Цетињу потребан је **БЛАГАЈНИК**.

Првијенство имају они, који знају француски, њемачки или талијански.

Годишња плата до П. 2400.—

Кауција према споразуму или у хартијама од вриједности, или непокретном имању.

Исто тако потребан је **СТРУЧАН КЊИГОВОЋА**. Првијенство имају они, који су свршили вишу трговачку школу, или академију и били у којем већем заводу. Плата према погодби.

За појединости треба се обратити Управи Банке.

ЦРНОГОРСКА БАНКА.

п. п. бр. 103, 3,3

Ко жели да има добру цепну уру, може је добити у радњи **НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА** на Цетињу. Ура је од старог берлинског сребра и служи као успомена на балкански рат, јер се на њој налазе рељефно израђене на спољном капку све четири савезне балканске војске, а на унутарњем рељефно израђени ликови савезних владара, као и натпис: „Јунацима балканског савеза“. Израда уре је веома укусно израђена, а макина првог квалитета. Цијена је само 50 перпера.

п. п. бр. 116, 2,3

СТЈЕЧАЈ

Упражњена су при Барском Друштву два мјеста шефа жељез. станице.

Кандидати не могу бити млађи од 30 ни старији 50 од год.

Имају поднијети Главној Дирекцији Барског Друштва у Бару своје свједоцбе, да су обављали овог рода службу при другим жељезницама и морају познавати српски као и један од страних језика: француски или италијански.

Молибе се имају упућивати Гл. Дирекцији Барског Друштва у Бару, код које ће се и утачити евентуални услови примања у службу.

При једнаким условима црног. поданици имају првијенство.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЈА БАРСКОГ ДРУШТВА — БАР.

Р. 83, бр. 121, 2,3

ОБЈАВА

о избору општинских одборника и њиховијех замјеника за варош Цетиње

Објављује се грађанству општине вароши Цетиња, да ће се у смислу чл. 15. закона о уређењу варошких општина, избор општинских одборника и њиховијех замјеника на Цетињу, а за трогодишњу периоду која наступа, извршити у просторијама Цетињске Читалице на дан 9. јуна ове године од 9—12 прије и од 2—5 сати послје подне.

По члану 179. Устава за Краљевину Црну Гору, у вези с чл. 33. закона о уређењу варошких општина, право гласања при општинским изборима има сваки пунољетни црногорски држављанин, који, уз друге законске услове, плаћа дацију или порезу, а ко то своје право може употребити на Цетињу гореозначеног дана, може се видјети из списка, бирача, који ће се, у смислу члана 36. закона о уређењу варошких општина, изложити пред општинским домом на 15 дана пред изборима.

Ако у списак случајно не би био уведен неко, ко има право бирања, има се на основу чл. 32. поменутог закона пријавити на вријеме Управи Општине вароши Цетиња, како би се у списак накнадно могао увести.

К. Бр. 1289. — В. — 1913. — 601.

Цетиње, 20. маја 1913. г.

Управа општине вароши Цетиња,

Предсједник,

Т. Милошевић.

Р. 195, бр. 126, 2,3

Објава

НИКШИЋСКО ТРГ. АНЦ. ДРУШТВО У НИКШИЋУ држаће 9. јуна о. г., у својој канцеларији личитацију за превоз своје робе Плавница—Подгорица, Подгорица—Никшић, Плавница—Никшић и обратно.

Личитанти морају имати 6 добрих теретних кара са добрим коњима и церадама за покривање робе и гаранцију у акцијама или непокретностима у вриједности Перп. 2000.—

Остали услови могу се виђети у канцеларији до дана, као и на сам дан личитације.

Никшић, 27. маја 1913.

НИКШИЋСКО ТРГ. АНЦ. ДРУШТВО.

Р. 100, бр. 135, 1,1

ИЗГУБЉЕНА ЈЕ УПЛАТНА КЊИЖИЦА Народне Штедионице на Цетињу под број 107.

Овим се позива онај код кога се иста књижица налази, да је у року од петнаест дана предадне овом суду, или Народној Штедионици, јер ће се у противном иста књижица посље реченог рока сматрати поништеном. (§ 64. Правила Народне Штедионице.)

Број 50. VII—1913—4.

Цетиње, 25. маја 1913 год.

— Општински Суд, —

за предсједника, — судија,

М. П. Вуисић.

Р. 70, бр. 129, 1,1

ОБЈАВА

Јављам поштованој публици, да ћу за кратко вријеме пренијети мој кабинет у Никшић.

С поштовањем

П. п. бр. 88, 3,3

Р. КУСЛЕВ, зубни лекар.

МИЛАДИН П. ВУИСИЋ

архивар Обласног Суда у Колашину

Продаје из слободне руке своје имање, које се састоји из:

Једне двокатне куће у кругу вароши Колашина с кухином и припадајућом башчом;

Ливаду у Горњој Јабучи;

Ливаду у Чичевој Луци; и

Ливаду у Лучици Драговића с припадајућом гором.

(Нарочито позивам оне, који полажу на право прече купње.)

Р. 53, бр. 96, 2,2

КЊИГОВОЋА струковно наображен, вјешт свим трговачким пословима са познавањем хрватског и њемачког језика, са извршним свједоцбама, тражи намјештење у којој творници или велетрговини. Цијењене понуде на

ИВАН БЛАЖЕКОВИЋ.

п. п. бр. 133, 1,3

Бакар код Фијуме.

ЗАХВАЛНОСТ

Моја непрежаљена пок. супруга Даринка била је осигурана на живот код осигуравајућег друштва „The Mutual“ из Њу-Јорка. Не могу пропустити прилику, а да и овим путем не изразим захвалност поменутом друштву на брзој и тачној исплати суме од 5000 перпера, на коју је суму покојница била осигурана, као и на припадајућој добити, те и препоручити заинтересованим солидност овог осигуравајућег друштва.

Цетиње, 9. маја 1913.

Р. 78, бр. 100, 2,2

Андреја Андрић,

кројач.

БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском велике жалости, која нас снађе смрћу нашег непрежаљеног и незаборављеног сина и брата

† **ШТЕПАНА М. ДРАГОВИЋА**

пјешадијског поручика

преминулог 1. новембра 1912 године, у тридестој години свога живота, од смртоносних рана добијених 27. октобра на бојном пољу, сматрамо за особиту дужност изјавити највећу благодарност: Њ. В. Књазу Петру, који га лично походи у болници на Груды, ублажавајући потоње часове покојникова живота;

г. г. д-р Перазифу, предсједнику држ. савјета Марку Ђукановићу, великосудију Јанку Милићу, који га удостојише својим посјетама у болници; д-р Пајеру на првој му указаној помоћи, као и љекарима Аустр. Црв. Крста у Подгорици на њиховом заузимању, да би спасли покојника смртоносних рана;

ком. Богићу Радовићу, као и осталим официрима бјелопављичке и других бригада, на њиховим личним саучешћима;

обл. управитељу Станку Марковићу и нар. посланику Раду Радовићу, на њиховом старању о предаји покојникових смртних остатака матерн земљи;

свештеницима попу Јоку Лековићу и Петру Вуковићу, на чинодјејству при спроводу и погребу; грађанству вароши Подгорице, које при спроводу учествова, као и свима, који при погребу учествовахе и с нама велику жалост дијелише; кап. Току Ђуровићу, на дирљивом говору, којим се с покојником опрости.

Браћка хвала војницима Ђуриљачке чете, који не жалеше труда, да би свом официру живот одржали

Још један пут хвала свима онима, који нам ма на који начин саучешће изјавише и нас у тузи тјешеше.

Ђуриљак, 29. маја 1913 г.

Ожалошћена породица: отац **Малиша**; мајка **Смиљана**; браћа: **Бошко**, **Новак**, **Андреја** и **Благота**; снаха **Милица** са осталом родбином. Р. 242, бр. 137, 1,1

ПОМЕН

У недјељу 2-ог јуна у 10½ сати прије подне даваћемо парастос у Влашкој цркви, нашим јуначки погинулим друговима у рату 1912. и 1913. године, у Љварзу, Широчком Вису и Тарабашу.

Водницима:

† **Иву М. Дубовичанину** и

† **Раку Абрамовићу**.

Десеч. приправницима:

† **Ђуру И. Ивановићу** и

† **Васу П. Вуковићу**.

Редовима:

† **Божу М. Дубовичанину**, † **Саву И. Перишићу**, † **Машугу Вукмировићу**,

† **Јовану Радловићу**, † **Јовану Кељевићу**, † **Ђукану Бакићу**, † **Ђуру Стојановићу**, † **Андреји Вушуровићу**,

† **Ђорђији Докнићу**, † **Радовану Марковићу** и † **Јошу Вујовићу**.

Цетиње, 25. маја 1913. год.

У име чете:

командир варошке чете, потпор. **Данило Пајовић**; водници: **Лазар Абрамовић**, **Марко Зачиранин**; заступ.: **Васо Радовановић**, **Саво Барац**.

Р. 98, бр. 125, 2,2

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда заборављеног стрица, ђеда и зета

† **Пера Вукова Мартиновића**

који се последије врло кратког боловања 15. овог мјесеца пресели у вјечност, у својој 71 години живота, — сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити нашу доживотну захвалност:

проту Крсту Матановићу и попу Симу Мартиновићу на чинодјејству приликом смрти и погребу драгог нам покојника и учитељу Нику Мартиновићу, који с ђацима предусрете спровод;

грађанству вароши Цетиња обојег пола и нашим пријатељима из Доњег-Краја, Ријечке нахије и браћи Мартиновићима, који у оноликом броју дођоше на покајање;

учитељу Перу Поповићу, који се кратким — дирљивим говором с покојником опрости приликом полагања у вјечну кућу.

Такође братска и искрена хвала свим нашим пријатељима, сродницима и познаницима, који ма којим путем узеше учешћа у жалости за драгим нам покојником.

Цетиње, 20. маја 1913 г.

Ожалошћени: синови: **Мило Кр. Мартиновић**, **Нико Ивов Мартиновић** с осталом родбином и ташта **Ђаке Нешк. Ђукановић**.

Р. 150, бр. 136, 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Поводом смрти нашег никад непрежаљеног супруга, односно брата и ујака

† **ПЕТРА ШКЕРОВИЋА**

дугогодишњег поштанско-телеграфског чиновника

који се пресели у вјечност 22. маја т. г., у 55 години свога живота, сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити своју дубоку захвалност Његовом Високопреосвештенству Митрополиту Митрофану на изјављеном телеграфском саучешћу као и г. Лабуду Гојнићу, министру унутрашњих дјела; г. Милу Ђожићу, државном савјетнику.

Искрено захваљујемо г. г. љекарима: д-ру Стрићу и д-ру Лисицком, аустр. војном љекару, који су се својски заузимами да покојника од смрти спасу.

Хвала учитељу г. Николи Ковачевићу, који се с покојником дирљивим говором опрости и са ђацима га до вјечне куће допрати; хвала граховским свештеницима г. г. Ковачевићу и Кешељевићу. Особита и вјечна захвалност грађанима Грахова и околине, који покојника, на онакв племенит начин, до вјечне куће испратише, гробницу му подигоше и уписахе за члана добротвора „Фонда сиромашних гимназијалаца“ на Цетињу.

Искрена хвала свијема многобројнијима пријатељима и познаницима, који нам телеграфски, или писмено саучешће изјавише.

Грахово, 25. маја 1913.

Ожалошћени: супруга **Љубица**; сестра **Секица Деловић**; сестрићи: **Мило** и **Мирко** и братучед **Никола** са рођацима.

Р. 180, бр. 139, 1,1